

gifter stige ganske betydeligt. Der er Kommuner med Budgetter paa over 100,000 Kr., medens deres Hartkorn ikke berettiger dem til en Udgift paa over 10,000 Kr. Det er altsaa overordentlig store Udgifter, der paalægges saadanne Kommuner, og disse Udgifter fremkomme ved Folk, der ikke leve af Landbruget. At lægge disse Udgifter over paa Landbruget er urimeligt og vil i Længden være uholdbart, thi forandrer man ikke samtidig Fordelingsforholdet imellem Hartkornet og Formue og Lejlighed, saa ville Landejendommene aldeles ikke blive noget værd, og man vil ikke kunne faa nogen til at tage dem, selv om man vil give dem gratis. Dette Forhold kan ikke vedblive. Det er ganske urimeligt, naar der kommer Folk i en Kommune, som forhøje dens Udgifter i en saa overordentlig Grad, at saa Landbruget skal vedblive at betale den overvejende Del af Udgifterne.

Jeg har paataalt dette for et Par Dage siden, da Lovforslaget om Jordejendomens Lønning forelaa. Hvad der den Gang var Tale om, var kun en Ubetydelighed, men naar jeg vilde stemme imod Lovforslaget, var det, fordi det omtalte Forhold mellem Hartkornet og Formue og Lejlighed træder saa grelt frem og nu igen gjorde sig gældende ved Spørgsmaalet om Jordejendomens Lønning og Pension. Disse Udgifter skulle udredes af Amtsrepartitionsfonden, men de udredes i alt Fald i alt væsentligt af Hartkornet, og det er ganske urimeligt, at Landbruget skal betale baade for de Børn, der vedrøre Landbruget, og for Børn, som ikke have med Landbruget at gøre. Dette uheldige Forhold er imidlertid ikke blot til Stede for Sognekommunernes, men ogsaa for Amtskommunernes Bedkommende. Som jeg sagde, behøve Amtskommunerne ikke at lægge alt paa Hartkornet, men de kunne lægge noget over paa Kommunerne, og naar der er Tale om, at det er Hartkornet, der skal udrede Udgifterne til Amtsrepartitionsfonden, ville de Herrer, for saa vidt de høre til Landbruget, vistnok beständig saa at høre, at det forholder sig ikke saaledes. Det er ikke blot Hartkornet, der udreder det, men det er ogsaa andre end Landbruget, der skal udrede det. Denne Paastand begrundes ved, at der staar, at „Amtsraadet kan bestemme, at indtil en Tredjedel af det Beløb, som noget der skal udskrives paa Hartkornet i den enkelte Amtsraadsreds, lignes paa de under Amtsraadsredsen hørende Kommuner og udredes af disse paa samme Maade som deres øvrige Udgifter“, og derefter staar der: „Bestemmelse herom tages for et Aar ad Gangen, og Fordelingen paa Kommunerne

fastsættes særlig for hver Gang, saaledes at Halvdelen fordeles efter Kommunernes Hartkorn, en Fjerdedel efter Folkemængde ved sidste Folketælling og en Fjerdedel efter Amtsraadets Størrelse.“ Det have de Herrer, der høre til Landbruget, ganske sikkert meget tit faaet at høre, at det er ikke alene Landbruget, men ogsaa andre Erhverv uden for Landbruget, der udrede denne ene Tredjedel. Jeg har stillet mig den Opgave at udfinde, hvor meget det da egentlig er, de andre komme til at udrede, og jeg har hertil benyttet statistisk Tabelværk. Jeg har da fundet ud, at i de sidste 5 Aar ere Indtægterne for Amtsrepartitionsfondene, der udskrives af Hartkornet, i Gennemsnit 4,600,000 Kr. — det er omtrent det samme hvert Aar — og det, der udskrives paa Kommunerne, i Gennemsnit 340,000 Kr., det varierer fra 360,000 til tre Hundrede og nogle og tredive Tusinde. Det vil altsaa sige, at 7 pCt. ere udstrevne paa Kommuner, og 93 pCt. ere lagte direkte paa Hartkornet. Men gaa vi videre endnu og undersøge, hvorledes de 7 pCt. paa Kommunerne ere fordelt, ville vi af de statistiske Oplysninger for Kongeriget Danmark se, at for Sognekommunernes Bedkommende ere af de for hele Danmarks Rige paalignede Statter 6,700,000 Kr. lignede paa Hartkornet og 4,100,000 Kr. paa Formue og Lejlighed, det vil sige, at de 62 pCt. ere lignede paa Hartkornet og de 38 pCt. paa Formue og Lejlighed. Naar man nu overfører det paa de 7 pCt., der er Tale om, vil det sige, at deraf hviler paa Formue og Lejlighed de $2\frac{1}{2}$ pCt. og altsaa $97\frac{1}{2}$ direkte paa Hartkorn; men af de $2\frac{1}{2}$ pCt. kommer den overvejende Del ogsaa paa Hartkornsejerne. Hvor stor deres Formue er, kan der ikke gives nogen Statistik over, thi det er hele Formueforholdet, der er taget i Betragtning, men deres væsentlige Indtægt have de af Landbruget. Det bliver altsaa kun en Brøkdel af 1 pCt., altsaa meget ubetydeligt, der ikke falder paa Hartkornsejerne, men selv om det sidste Moment ikke tages i Betragtning, vil man se, at der af Amtsrepartitionsfondenes Indtægter lignes $97\frac{1}{2}$ pCt. direkte paa Hartkornet og kun $2\frac{1}{2}$ pCt. paa Formue og Lejlighed. Efter at jeg har paavist disse Tal, som nok skulle blive staaende, kunne vi vel fremtidig blive frit for at høre Tale om, at en stor Del af Amtsrepartitionsfondenes Indtægter ikke komme fra Hartkornet.

Jeg mener altsaa, at det i en stor Mængde Sognekommuner Landet over — ikke blot, som det er blevet sagt, i Kommunerne ved Kjøbenhavn — og for Amtsraadsredsene Bedkommende i alle Amtskommu-